Opłata pocztowa uiszczona gotówką

Cena 50 groszy

ORZECZNICTWO BUCHALTERYJNO-PODATKOWE

TYGODNIK

Prenumerata kwartalna 4 zł. 50 gr.
wraz z przesyłką pocztową
Konto P. K. O. Nr. 22.308
Administracja: Księgarnia Prawnicza
Warszawa, Senatorska 8

REDAKTOR
Dr EMANUEL ISERZON
Adwokat

Nr 10 (56) Warszawa, 5 marca 1938 r. Rok III

TREŚĆ:

	str.
Odpisy na zużycie dokonywane do dnia 31 grudnia 1940	145
Orzecznictwo w przedmiocie księgowości: brak zapisu we właściwej księdze	148
Orzecznictwo w sprawach podatkowych: dochód z udziału w spółce z o. o.	150
Orzecznictwo w sprawach umów o pracę i ubezpieczeń społecznych: pracownicy Ubezpieczalni Społecznych	150
Okólniki: w sprawie opodatkowania podatkiem dochodowym różnic kursowych u osób fizycznych; — w sprawie oprocentowania nadpłat podatkowych; — w sprawie zwolnienia od obowiązku prowadzenia prawidłowych ksiąg handlowych komisantów, zajmujących się sprzedażą materiałów pędnych nafty i produktów naftowych	152—155
Kalendarz podatkowy	155—156
Poradnia	156—159

ODPISY NA ZUŻYCIE DOKONYWANE DO DNIA 31 GRUDNIA 1940

(na marginesie okólnika Ministerstwa Skarbu)

Okólnik Ministerstwa Skarbu z dn. 18 listopada 1936 r. LDV 24674/2/36 (ob. tekst, OBP, nr 1, 1937, str. 15) zawiera następujące polecenie:

„Ministerstwo Skarbu poleca również, by władze skarbowe nie kwestionowały odpisań na amortyzację, dokonywanych do dnia 31 grudnia 1940 z tego powodu, że w latach ubiegłych odpisania były bądź nierównomierne, bądź też nawet wcale nie były dokonywane".

Styl tego polecenia jest lapidarny ale... niejasny. Okólnik uległ sugestii stylu tez wyprowadzanych przez NTA z jego wyroków. Ale gdy teza NTA nie jest dostatecznie jasna, sięgnąć możemy do uzasad-

nia, które nam szczegółowo wyjaśnia stanowisko przez NTA w danej kwestii zajęte — okólnik natomiast takiego źródła nie wskazuje i dlatego utrzymany być winien w stylu jak najbardziej jasnym i popularnym.

Powołane wyżej polecenie, na skutek swej zwięzłości, wywołuje kontrowersje wśród księgowych. Na życzenie naszych Czytelników podajemy poniżej naszą opinię w sprawie interpretacji tego polecenia.

*

Interesujący nas ustęp mieści się w rozdziale IV okólnika, zatytułowanym: *„Roczna norma odpisu i dopuszczalny okres trwania amortyzacji"*.

Rozdział ten, jak już z tytułu wynika, zajmuje się dwoma zagadnieniami:

1. jaka winna być roczna norma odpisania zużycie?
i 2. w jakim momencie ustają odpisania na zużycie?

Zagadnieniu pierwszemu poświęca okólnik pierwsze trzy ustępy rozdziału IV, w których: a. wyjaśnia, że wysokość rocznego odpisania winna odpowiadać rzeczywistemu zużyciu (pierwszy ustęp), b, tłumaczy, w jaki sposób ustala się wysokość rocznego odpisania (drugi ustęp) i c. przytacza przykład indywidualnego ustalenia normy zużycia (trzeci ustęp).

Drugiemu zagadnieniu—w jakim momencie ustają odpisania na zużycie? — poświęca okólnik czwarty i piąty ustępy rozdziału IV.

W czwartym ustępie czytamy:

> „Gdy suma odpisań w latach ubiegłych osiągnie wysokość równą kwocie będącej podstawą amortyzacji, *prawo do odpisań wygasa, nawet gdy dany przedmiot nie został wycofany z użycia"*.

Postanowienie to jest wynikiem zajętego przez NTA w wyroku z dnia 25 listopada 1933, l. rej. 2346/33 stanowiska, że

> „odpisania powinny odpowiadać rzeczywistemu zmniejszaniu się wartości, jakiemu uległy przedmioty majątkowe w czasie miarodajnym do wymiaru podatku wskutek używania ich według przeznaczenia, w normalnym trybie. To zmniejszenie się wartości obiektów w okresie operacyjnym wyraża wynikający z zestawienia cyfr wartości nabycia i okresu używalności — iloraz, dający zarazem procent wartości pierwotnej. Przy tej metodzie obliczania wysokości odpisań na zużycie, która w niczym nie wykracza przeciw przepisom ustawy o podatku dochodowym, ani przeciw prawidłom buchalterii, *ustaje oczywiście podstawa do potrącania odpisów na zużycie z chwilą, kiedy zużywania się obiektu według powyższego założenia doszło do kresu*, tzn. kiedy zużywalność jego przyjmuje się jako równą zeru. Nie można bowiem przy tym założeniu... przyznać istotnego znaczenia okolicznościom, wysuwanym przez skarżącego, że zamortyzowany już obiekt faktycznie jeszcze istnieje i jest nadal używany, *lub że odpisy w latach poprzednich z tych czy innych powodów nie były przez podatnika dokonywane wcale lub w pełnej wysokości"*.

Te ostatnie wyrazy wyroku NTA *pokrywają się całkowicie z wyrarazami interesującego nas ustępu okólnika:* „...że w latach ubiegłych odpisania były bądź nierównomierne, bądź też nawet wcale nie były dokonywane".

Powołany wyrok NTA zajął stanowisko, że *amortyzacja ustaje z chwilą, gdy teoretyczny okres zużycia* (jako iloraz z podzielenia wartości przedmiotu przez wartość rocznej straty z powodu zużycia) — *upłynął.* Tenże wyrok podkreśla, że *amortyzacja nie może wybiegać poza ten okres nawet w wypadku, gdy*

„odpisy w latach poprzednich ...nie były przez płatnika dokonywane wcale lub w pełnej wysokości".

Okólnik w interesującym nas ustępie *czyni płatnikowi ulgę: zezwala na amortyzowanie przedmiotu nawet po upływie teoretycznego okresu zużycia ale najdalej do 31 grudnia 1940 — o ile suma dotychczasowych odpisów nie osiągnęła jeszcze 100% pierwotnej wartości*

„z tego powodu, że w latach ubiegłych odpisania były bądź nierównomierne, bądź też nawet wcale nie były dokonywane".

Tylko tyle! Okólnik — wbrew mniemaniu niektórych księgowych — *bynajmniej nie zezwala* na dokonywanie w okresie do 31 grudnia 1940 odpisań przekraczających normę rocznego zużycia (np. przedsiębiorstwo do r. op. 1937 nie dokonywało odpisań na wartości maszyn: dokonywa więc w latach 1937, 1938, 1939 i 1940 odpisań w wysokości po 25% rocznie; jest to niedopuszczalne).

Taka wykładnia *byłaby w jaskrawej sprzeczności* z ustępami 1, 2 i 3 rozdziału IV okólnika, w których Ministerstwo stawia *jako kanon* — że *„wysokość rocznego odpisania winna odpowiadać rzeczywistemu zużyciu w danym roku"*, co odpowiada kardynalnej zasadzie bilansowania — że wynik danego roku może być obciążony tylko stratami tego roku.

*

Przytoczony wyżej istotny sens polecenia Ministerstwa Skarbu w sprawie odpisów amortyzacyjnych do d. 31 grudnia 1940, przykładowo, wygląda jak poniżej.

Przedsiębiorstwo nabyło w r. 1927 maszynę za cenę 100.000 zł.; roczna wartość jej zużycia — 10.000 zł., a więc okres zużycia (100.000 : 10.000) = 10 lat. Przedsiębiorstwo odpisywało —

w r. op.	1927 —	10%
„ „ „	1928 —	10%
„ „ „	1929 —	10%
„ „ „	1930 —	10%
„ „ „	1931 —	10%
„ „ „	1932 —	0%
„ „ „	1933 —	0%
„ „ „	1934 —	0%
„ „ „	1935 —	0%
„ „ „	1936 —	10%

zamortyzowało więc w ciągu lat 10 do r. op. 1936 włącznie — 60% wartości maszyny. Okres zużycia (10 lat) już upłynął. W myśl zasady amortyzacji (ob. wyżej wyrok NTA z d. 25 listopada 1933) prawo do odpisań wygasło.

Jednakże na podstawie ulgi wprowadzonej okólnikiem przedsiębiorstwo *może kontynuować amortyzację do 31 grudnia 1940 r.*, aż do osiągnięcia 100% wartości przedmiotu, a więc amortyzować jeszcze

w r. op. 1937 — 10%
„ „ „ 1938 — 10%
„ „ „ 1939 — 10%
„ „ „ 1940 — 10%

i przez to odpisać pełną sumę wartości maszyny (100%).

*

Motywy wprowadzonej przez Ministerstwo ulgi są jasne.

Wiele przedsiębiorstw w okresie złych koniunktur, nie chcąc wykazywać wielkich strat, nie dokonywało odpisań na zużycie.

Ten stan rzeczy wywołał, tak u nas jak za granicą, ożywiony spór— czy należy dokonywać odpisań na zużycie przy zamykaniu każdego roku operacyjnego, czy też dopuszczalne jest całkowite lub częściowe pomijanie odpisów, gdy przedsiębiorstwo wykazuje straty.

Dominującym stał się w tym sporze pogląd, któremu dał wyraz IV Ogólnokrajowy Kongres Księgowych i Rzeczoznawców Księgowości w Katowicach (1 listopad 1937) w uchwale —

> „Odpisy amortyzacyjne powinny być dokonywane corocznie i nie należy ich wysokości uzależniać od wyników działalności przedsiębiorstwa“ *).

Jednakże wiele przedsiębiorstw, ulegając chęci upiększenia bilansu i pod wpływem odmiennego poglądu teoretycznego, w niektórych okresach zamykało księgi w ten sposób, że „odpisania były bądź nierównomierne, bądź też nawet wcale nie były dokonywane“.

Z tego powodu sfery gospodarcze na konferencji w Ministerstwie Skarbu w d. 6 października 1937 proponowały zastosowanie w tych wypadkach odpisów amortyzacyjnych w latach następnych — aż do odpisania pełnej sumy amortyzacji **).

Przychylając się do tego postulatu Ministerstwo Skarbu wydało w d. 18 listopada okólnik, zawierający polecenie — wyżej rozważone.

---

*) Ob. OBP, 1937, nr 39, str. 590.
**) Ob. OBP, 1937, nr 1, str. 3.

ORZECZNICTWO W PRZEDMIOCIE KSIĘGOWOŚCI

110.

BRAK ZAPISU WE WŁAŚCIWEJ KSIĘDZE.

Zasady prawidłowej księgowości wymagają, aby kupiec księgował swoje transakcje w tych księgach, które są przeznaczone do uwidocznienia odnośnej zmiany gospodarczej.

NTA, 6 października 1937, I rej. 2089 35

Z uzasadnienia. Główna Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa na Pomorzu zaskarżyła do Najwyższego Trybunału Administracyjnego orzeczenie Izby Skarbowej w Grudziądzu z dnia 7 stycznia 1935 w przedmiocie wymiaru podatku przemysłowego za rok 1933.

W powyższej skardze zarzuca skarżąca

niezgodność z ustawą względnie naruszenie istotnych form postępowania w związku z odrzuceniem ksiąg handlowych, jako nieprawidłowych.

Najwyższy Trybunał Administracyjny rozważył, co następuje:

Księgi handlowe skarżącej uznane zostały za nieprawidłowe, przy czym orzeczenie odwoławcze wysuwa, jako powód dyskwalifikacji, *fakt nieprzeprowadzenia na rachunku towarowym, lecz tylko przez konto dłużników i wierzycieli,* sprzedaży jednego wagonu żyta firmie „Landwirtschaftliche Grosshandelsgesellschaft" w Gdańsku.

Odnośnie do powyższej pozycji protokół urzędowy z dnia 5 maja 1934 zawiera ustalenie, oparte na wyciągu z konta oddziału w Kościerzynie, iż Kościerzyna „z polecenia Pelplina wysłała w dniu 11 listopada 1933 wagon żyta Nr. 123298 o wartości 1954 zł 93 gr firmie Landw. Grossh. w Gdańsku, które to żyto sprzedał Pelplin. Kościerzyna obciążyła konto Pelplina kwotą 1954 zł 93 gr. *Sprzedaż tę przeprowadzono przez conto corrente, nie przeprowadzono natomiast zupełnie przez rachunek towarów, chociaż jest to sprzedaż przez Pelplin*".

Skarżąca firma w swoich wyjaśnieniach na protokół powyższy nie kwestionuje powyższego ustalenia, gdyż przyznaje, iż transakcja wagonu żyta z firmą Landw. Grossh. w Gdańsku miała być księgowana na rachunku towarowym w oddziale Pelplińskim i jedynie przez omyłkę buchaltera w Pelplinie księgowanie zostało przeprowadzone przez kontokorrente, nie naruszając rachunku towarowego. Skarżąca uznała zarazem w odnośnym piśmie, jak również w odwołaniu obowiązek opodatkowania tej transakcji.

Z powyższego wynika, iż stan faktyczny nie jest sporny, a w szczególności nie jest sporne, iż transakcja towarowa dotycząca zakładu w Pelplinie nie została zaksięgowana na rachunku towarowym tegoż zakładu, lecz znalazła wyraz na rachunku dłużników i wierzycieli powodując, jak to wyraźnie skarżąca przyznała, uchylenie odnośnej transakcji od opodatkowania. Otóż Najwyższy Trybunał Administracyjny uznał, iż powyższy stan uzasadniał konkluzję władzy pozwanej co do nieprawidłowości ksiąg.

Wprawdzie słusznym jest twierdzenie skargi, iż przepisy kodeksu handlowego nie stawiają specjalnych wymagań, ani co do systemu rachunkowego, ani co do rodzaju ksiąg, które mają być prowadzone, to jednak z powyższej autonomii kupca w urządzaniu swojej księgowości nie wynika bynajmniej uprawnienie handlującego do księgowania czynności handlowych w dowolnych księgach wedle swobodnej oceny buchaltera. Przeciwnie *zasady prawidłowej księgowości wymagają, aby kupiec księgował swoje transakcje w tych księgach, które z natury rzeczy przeznaczone są do uwidoczniania dotyczących zmian gospodarczych.*

W danym wypadku, co zresztą skarżąca w postępowaniu administracyjnym wyraźnie przyznaje, taką księgą właściwą dla zapisywania transakcji towarowej było przedewszystkim konto towarowe. Z powyższego wynika, iż wbrew twierdzeniom skargi powyższy proceder nie jest tylko nieprawidłowością pod kątem widzenia kryteriów z dziedziny podatkowej, lecz także pod kątem widzenia handlowym, gdyż proceder ten koliduje z zasadami prawidłowej księgowości.

Bez znaczenia dla oceny spornego zagadnienia jest podniesiony w skardze brak zamiaru uszczuplenia podatku po stronie skarżącej firmy. Kwestia zamiaru bowiem takiego u właściciela przedsiębiorstwa byłaby istotną w płaszczyźnie karnych dochodzeń przeciw zastępcom skarżącej firmy, nie zaś przy ocenie prawidłowości ksiąg handlowych dla wymiaru podatku. Pomijając na zasadzie postanowienia art. 83 rozporządzenia Prezydenta R. P. o Najwyższym Trybunale Administracyjnym poz. 806/32 Dz. Ust. Podniesione dopiero w skardze twierdzenia o całości gospodarczej oddziału w

Kościerzynie z oddziałem w Pelplinie, dalej twierdzenie skargi o przejściu transakcji zakwestionowanej przez konto towarowe zakładu w Kościerzynie, Najwyższy Trybunał Administracyjny oddalił skargę, jako nieuzasadnioną.

ORZECZNICTWO W SPRAWACH PODATKOWYCH

37.

DOCHÓD Z UDZIAŁU W SPÓŁCE Z O.O.

Podatek dochodowy spółki z o. o. nie podlega doliczeniu do dochodu spólników osiągniętego z udziału w spółce z o. o.

NTA, 17 grudnia 1934, l. rej. 4224/32, OPA, poz. 2025.

Z uzasadnienia. Skarżący zeznał dochód z udziału w firmie „A" Sp. z o. o. w Toruniu w kwocie 4.011,12 zł... Władza ustaliła dochód na 4.463 zł...

Władza pozwana, jak wynika z treści zaskarżonego orzeczenia, uzasadnia doliczenie do podstawy wymiaru różnicy między kwotą zeznanego dochodu w wysokości 4 011,12 zł. a kwotą ustalonego dochodu w wysokości 4.463 zł. tym, że różnica ta, stanowiąc część kwoty podatku dochodowego, nie jest w myśl postanowień art. 10 ustawy o podatku dochodowym potrącalna.

Skarżący zaś broni się tym, że różnica quaestionis nie stanowi podatku od jego osobistego dochodu, którego wysokość jest przedmiotem sporu, lecz *podatek należny od dochodu firmy jako odrębnego podmiotu podatkowego:* gdy więc różnica ta obiąża dochód z jego 40%-owego udziału, to opodatkowaniu podlega jedynie kwota netto 4.011,12 zł.

Jak wynika z akt sprawy, niesporne jest, że różnica quaestionis stanowi część ogólnej sumy podatku wymierzonego firmie A., której udziałowcem był skarżący. Słusznie zatem twierdzi skarżący, że władza pozwana wbrew postanowieniom art. 10 ustawy doliczyła różnicę quaestionis do jego dochodu. *W myśl bowiem brzmienia p. 5 ust. 1 art. 10 ustawy i stałej judykatury NTA na nim opartej, przepis ustawowy, uznający w drodze wyjątku za niepotrącalne od ogólnego dochodu podatnika kwoty uiszczonego podatku dochodowego, ma na względzie jedynie te kwoty podatku, które osobiście ciążą na podatniku jako podmiocie podatkowym.*

W tym stanie rzeczy NTA, uznając za zbędne rozpoznawanie pozostałych zarzutów skargi, uchylił zaskarżone orzeczenie jako niezgodne z ustawą.

ORZECZNICTWO W SPRAWACH UMÓW O PRACĘ I UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

31.

PRACOWNICY UBEZPIECZALNI SPOŁECZNYCH.

Od dnia wejścia w życie ustawy o ubezpieczeniu społecznym, do pracowników ubezpieczalni społecznych mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 18 grudnia 1919 r. o czasie pracy w przemyśle i handlu z uwzględnieniem późniejszych zmian tej ustawy.

Pracownikom ubezpieczalni nie należy się wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych, wykonaną przed wejściem w życie ustawy z dnia 9 kwietnia 1936 r., jeżeli ubezpieczalnia nie miała zezwolenia właściwych władz na pracę dłuższą od normalnej.

SN, 22 czerwca 1937, C II 343/37, PUS, 1937, p. 169.

Z uzasadnienia. Wywodom skargi kasacyjnej, opartej na podstawach z art. 426 p. 1 i 2 k. p. c., nie można przyznać słuszności.

Sąd Najwyższy podziela pogląd skargi kasacyjnej, że wobec przepisu art. 51 ustęp (1) zdanie drugie ustawy z 28 marca 1933 o ubezpieczeniu społecznym (Nr 51, poz. 396 Dz. U. Rzp.), stanowiącego, że pracownicy Ubezpieczalni Społecznej podlegają ustawodawstwu ochrony pracy na równi z pracownikami przedsiębiorstw przemysłowych, od czasu wejścia wspomnianej ustawy w życie wchodzą w zastosowanie odnośnie pracowników Ubezpieczalni przepisy ustawy z 18 grudnia 1919 o czasie pracy w przemyśle i handlu (Nr 2 poz. 7 Dz. U. z r. 1923), lecz właśnie w świetle tych przepisów ustawy roszczenie powoda o wynagrodzenie go za pracę w godzinach nadliczbowych przedstawia się jako nieuzasadnione.

Praca ponad 8 godzin dziennie jest zakazana i nie należy się za nią zapłata ani z art. 16 ustawy z 18 grudnia 1919, odnosząca się do pracy wyjątkowo dozwolonej, ani nawet wynagrodzenie umowne, gdyż umowa o pracę zakazana jest nieważna i nie może z niej powstać ważne zobowiązanie (art. 56 § 1 kodeksu zobowiązań). Powód nie twierdził w sporze, aby chodziło o pracę wyjątkowo dozwoloną, a także ustalono, że pozwana Ubezpieczalnia nie posiadała zezwolenia na pracę poza normalnym okresem pracy.

Obowiązująca od dnia 20 kwietnia 1936 ustawa z dnia 9 kwietnia tegoż roku w sprawie zmiany ustawy o czasie pracy (Nr 28, poz. 222 Dz. U.), na którą skarga kasacyjna się powołuje, przyznaje wprawdzie pracownikom wynagrodzenie z art. 16 ustawy o czasie pracy z 18 grudnia 1919 także wtedy, gdy pracodawca nie miał zezwolenia władz na pracę dłuższą od normalnej, postanowienie to jednak wprowadza ustawa jako zmianę ustawy o czasie pracy, z czego wynika również, że ustawa poprzednio obowiązująca nie przyznawała wynagrodzenia takiego za pracę niedozwoloną, co zgodne jest z opinią Sądu Najwyższego w składzie 7-miu sędziów z 4 listopada 1932.

Ustawa z 9 kwietnia 1936 nie może zatem być stosowana do pracy nadliczbowej powoda, wykonanej w czasie od stycznia do września 1936.

Ustawa ta wprowadza wyjątek od zasady powszechnie przyjętej w prawie prywatnym, że z umowy, zabronionej przez ustawę, nie może powstać ważne zobowiązanie (§ 879 austr. u. c. art. 56 i 57 k. zob.), a także ten wyjątkowy charakter ustawy nie dozwala stosowania jej do pracy nadliczbowej, wykonywanej przed wejściem ustawy w życie.

W tym stanie rzeczy nie mają żadnego wpływu na wynik sprawy zarzuty kasacji, że Sąd odwoławczy z obrazą przepisów art. 48 punkt 5; 47 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z 28 marca 1933 tudzież art. 101 § 1 kz. błędnie uznał, ze dr D. który zawarł z powodem umowę o wynagrodzenie ryczałtowe za niedozwoloną pracę w godzinach nadliczbowych, do zawarcia takiej umowy jako zastępca naczelnego lekarza nie był uprawniony, zatem zbędne było rozważanie zarzutów.

Niesłuszny jest również zarzut popełnienia obrazy art. 351 k. p. c. w zaskarżonym wyroku przez to, że motywy tego wyroku są niejasne i nie zawierają uzasadnienia rozstrzygnięcia pytań przez Sąd Okręgowy za istotne uznanych, gdyż zaskarżony wyrok zgodnie z przepisem powołanego art. 351 k. p. c. zawiera ustalenie podstawy faktycznej oraz wyja-

śnienie podstawy prawnej, umożliwiające rozpatrzenie zarzutów kasacji, przytoczonych na uzasadnienie podstawy z art. 426 p. 1 k. p. c.

Z tych zasad skarga kasacyjna ulega oddaleniu.

OKÓLNIKI

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 21 STYCZNIA 1938 R. L. D. V. 25015/2/37

w sprawie opodatkowania podatkiem dochodowym różnic kursowych u osób fizycznych.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 3 z 1938 r., poz. 80)

Wyciąg

z wyroku Najwyższego Trybunału Administracyjnego z dnia 3 listopada 1937 r. l. rej. 2859/36.

— — — — — — — — — — —

Skarżący prowadzi przedsiębiorstwo spedycyjne i posiada ponadto nieruchomość w Bielsku. Przy badaniu ksiąg handlowych skarżącego stwierdzono, że w bilansie zamknięcia na 31 grudnia 1934 r. figurują długi dolarowe przeliczone na złote po kursie 8,88 zł, gdy kurs ten w grudniu 1933 r. wynosił około 5,70 zł. Na przedstawione w tej mierze wątpliwości wyjaśnił skarżący, że chodzi o długoterminowe długi hipoteczne, zaciągnięte w celu skonwertowania krótkoterminowych kredytów zużytych w ciągu kilku lat na prywatne potrzeby skarżącego, na których pokrycie dochód z przedsiębiorstwa nie wystarczał. Zarazem podniósł skarżący, że zysk na tych długach jeszcze nie zaistniał, a i powstanie jego w przyszłości nie jest pewne, gdyż kurs dolara może się znów podnieść. Przy wymiarze doliczono do dochodu skarżącego z powyższego tytułu kwotę 30.945 zł 80 gr. W odwołaniu zarzucił skarżący poza zarzutami podniesionymi w postępowaniu wymiarowym obrazę przepisu art. 7 p. 6 ustawy o podatku dochodowym, gdyż nie chodzi w danym wypadku ani o periodyczne przychody z tytułu różnic kursowych, ani o zysk na krótkoterminowych zobowiązaniach przedsiębiorstwa handlowego, lecz o jednorazowe zwiększenie majątku, nie związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa handlowego.

W postępowaniu odwoławczym przeprowadzono badanie ksiąg handlowych i stwierdzono genezę i sposób zużycia pożyczek dolarowych, o które chodzi. Władza pozwana nie uwzględniła odwołania, powołując się na to, że w myśl prawideł księgowości winna była zostać uwzględniona w bilansie zamknięcia wartość zobowiązań dolarowych wedle kursu z dnia bilansowego, sprostowanie zatem bilansu i doliczenie do zysku spornej kwoty było uzasadnione.

Na zarzuty skargi przeciw temu orzeczeniu rozważył Najwyższy Trybunał Administracyjny co następuje:

Władza pozwana ma niewątpliwie słuszność, uważając, że zobowiązania w obcych walutach winny być wycenione dla celów bilansowych według ich rzeczywistej wartości w dacie bilansu (art. 31 kod. handl. austr.). Zyski bilansowe jednak są miarodajne dla wymiaru podatku dochodowego tylko dla osób prawnych (art. 21 ustawy), a zyski wykazane księgami handlowymi tylko dla ustalenia dochodu z przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych (art. 17 ustawy i §§ 34 i nast. rozporządzenia wykonawczego). O ile natomiast chodzi o dochody osób fizycznych z innych źródeł, zasady księgowo-

ści nie są miarodajnymi dla ich ustalenia, lecz przepisy ustawy, w szczególności art. 6, 7, 8 i 13 (por. § 18 rozporządzenia wykonawczego). W szczególności ocena zysków i strat, związanych z nieruchomościami, jak również z wydatkami osobistymi i konsumcyjnymi płatnika, musi się opierać na przepisach art. 6, 7 i 8, a nie na sposobie, w jaki zostały one ujawnione w księgach handlowych kupca. Przepisy austriackiego kodeksu handlowego, które w miarodajnym czasie i miejscu obowiązywały, nakazywały kupcowi ujawnienie w księgach **całego** majątku, nie tylko majątku, związanego z przedsiębiorstwem. Ujawnienie jednak zgodnie z tymi przepisami prywatnych, nie związanych z przedsiębiorstwem zobowiązań i obiektów majątkowych, nie zmienia charakteru osiąganych w związku z tymi obiektami i zobowiązaniami efektów finansowych, wydatków, lub zysków, i nie stwarza podstawy ani do traktowania tych efektów pod względem podatkowym jako części dochodu (względnie strat) z przedsiębiorstwa, ani do stosowania przy ich ocenie przepisów, miarodajnych jedynie dla wymiaru podatku od dochodu z przedsiębiorstw.

W tym stanie rzeczy brak rozprawienia się w zaskarżonej decyzji z zarzutami odwołania, opartymi na przepisach art. 6 i 7 ustawy uznał Najwyższy Trybunał Administracyjny za istotną wadliwość postępowania.

Dyrektor Departamentu:
(—) Dr. J. Lubowicki

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 21 STYCZNIA 1938 R.
L. D. V. 11766/1/37

w sprawie oprocentowania nadpłat podatkowych.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 3 z 1938 r., poz. 81)

Wyciąg

z wyroku Najwyższego Trybunału Administracyjnego z dnia 20 marca 1937 r. I. rej. 6585/35

— — — — — — — — — — —

Sporną kwestię, czy powstałe przed wejściem w życie O. P. nadpłaty podatkowe, podlegają oprocentowaniu, należy w danym wypadku, skoro zaskarżone orzeczenie zostało wydane w czasie obowiązywania O. P. w jej pierwotnym brzmieniu (poz. 346/34 Dz. Ust.) rozstrzygnąć jedynie na podstawie postanowień O. P. w tym brzmieniu. Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z 14 stycznia 1936 r. (poz. 13 Dz. Ust.) zaś który wszedł w życie 15 stycznia 1936 r. i nie ma mocy wstecz działającej, a który władza pozwana w odpowiedzi na skargę się powołuje, przy ocenie legalności zaskarżonego orzeczenia w rachubę wchodzić nie może, gdyż w czasie wydania tegoż orzeczenia nie obowiązywał.

Otóż miarodajny w danej sprawie art. 131 O. P., w pierwotnym brzmieniu, stanowi, w § 1, że sumy nadmiernie lub nienależnie wpłacone w podatkach powinny być zaliczone na poczet innych płatnych należności płatnika, a w ich braku, zwrócone w gotówce, a w § 4, że podlegające zwrotowi lub zaliczeniu nadpłaty oprocentowuje się w stosunku 4 od sta rocznie, licząc od dnia wpłaty sumy, uznanej przez władzę skarbową, za niesłusznie pobraną. Z postanowień tych wcale nie wynika, by one normowały jedynie nadpłaty, powstałe pod panowaniem O. P, skoro w postanowieniach tych jest mowa o nadpłatach w ogóle, bez jakiegokolwiek ograniczenia. Również w § 106 rozporządzenia wykonawczego z 19 września 1934 r. (poz. 821 Dz. Ust.) o wykonaniu O. P., w którym jest mowa o ujawnionych nadpłatach przypadających do zwrotu w gotówce i o oprocentowaniu tych nadpłat, pojęcia nadpłat wcale nie ścieśniono.

Z postanowień tych wynika jedynie, że ustawodawca zaliczenie nadpłat na poczet innych należności płatnika, względnie zwrot nadpłat i ich oprocentowanie uzależnił od faktu, by nadpłaty ujawniły się (zostały uznane) pod panowaniem O. P.. bez względu jednak na to, kiedy one powstały. Dopiero przytoczonym wyżej przepisem dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 14 stycznia 1936 r. (poz. 13 Dz. Ust.) uzależniono oprocentowanie nadpłat od okoliczności, by one powstały pod panowaniem O. P. Przepis ten jednakże, jak już wspomniano wyzej, w chwili wydania zaskarżonego orzeczenia nie obowiązywał.

Skoro zatem władza pozwana odmówiła skarżącej oprocentowania nadpłaty podarkowej z tego powodu, iż powstała ona przed wejściem w życie O. P. (poz. 346/34 Dz. Ust.), a okoliczność ta, jak wykazano, w danym wypadku była bez znaczenia, uchylił Najwyższy Trybunał Administracyjny zaskarżone orzeczenie, jako niezgodne z ustawą.

— — — — — — — — — — —

Wszystkim izbom skarbowym, Urzędowi Wojewódzkiemu Śląskiemu (Wydział Skarbowy) w Katowicach oraz wszystkim Urzędom Skarbowym

przesyła się do wiadomości i stosowania, przy czym wyjaśnia się co następuje:

1) tezy załączonego wyroku Najwyższego Trybunału Administracyjnego należy stosować do nadpłat, ujawnionych w okresie obowiązywania pierwotnego tekstu ordynacji podatkowej (tj. od 1 października 1934 r. do 14 stycznia 1936 r. włącznie), przed zmianami wprowadzonymi dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 stycznia 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr 3, poz. 13);

2) za moment ujawnienia nadpłaty uważać należy dzień, w którym wydane zostało orzeczenie władzy (np. o obniżeniu wymierzonego podatku na skutek odwołania), w związku z którym nadpłata wynikła, jeżeli to orzeczenie nie zostało następnie uchylone (np. na skutek skargi wniesionej do Najwyższego Trybunału Administracyjnego przez przewodniczącego komisji odwoławczej);

3) tezy wspomnianego wyroku stosować należy do nadpłat, które przed ogłoszeniem niniejszego okólnika nie zostały jeszcze zarachowane na inne zaległości, bądź zwrócone płatnikowi w gotówce, oraz do nadpłat przypadających tym płatnikom, których podania o oprocentowanie nie zostały załatwione ostatecznie w administracyjnym toku instancji, lub którzy na postanowienia ostateczne wnieśli skargi do Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

Dyrektor Departamentu:
(—) Dr J. Lubowicki

OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 25 STYCZNIA 1938 R.
L. D. V. 40491/4/37

w sprawie zwolnienia od obowiązku prowadzenia prawidłowych ksiąg handlowych komisantów, zajmujących się sprzedażą materiałów pędnych nafty i produktów naftowych.

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 3 z 1938 r., poz. 8

Na podstawie przepisu ustępu trzeciego p. 5 art. ustawy o państwowym podatku przemysłowym (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr. 46, poz. 339) Ministerstwo Skarbu zwalnia od ustawowego obowiązku prowadzenia w roku 1938 prawidłowych ksiąg handlowych przy równoczesnym uznaniu sprzedaży za komisową:

I. Komisantów zajmujących się sprzedażą komisową wyłącznie materiałów pędnych, olei i smarów samochodowych w tzw. „stacyj (pomp) benzynowych”.

II. komisantów firm: 1) Galicyjskie Towarzystwo Naftowe „Galicja” S. A. we Lwowie, 2) „Karpaty” Sprzedaż produktów naftowych spółka z ogr. odp. we Lwowie, 3) „Standard-Nobel w Polsce” S. A. w Warszawie i 4) „Vacuum Oil Company” S. A. w Warszawie, którzy:

a) zajmują się wyłącznie rozwózkową sprzedażą nafty (na tzw. beczkowozach), bez względu na miejscowość, w której tej sprzedaży dokonywują.

b) zajmują się sprzedażą nafty i produktów naftowych w swych zakładach handlowych, ale znajdujących się jedynie na obszarze województw: białostockiego, wileńskiego, nowogródzkiego, lubelskiego, poleskiego, wołyńskiego, lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego.

Podlegającą opodatkowaniu prowizję komisantów, otrzymaną przez nich względnie im należną za sprzedaż wymienionych powyżej artykułów, należy ustalić na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg handlowych komitentów.

Ministerstwo Skarbu nadmienia, iż ci spośród wymienionych powyżej w p. II komisantów, którzy poza sprzedażą komisową nafty i produktów naftowych firm: „Galicja”, „Karpaty”, „Standard-Nobel w Polsce” i „Vacuum Oil Company” zajmują się również sprzedażą komisową lub na rachunek własny nafty i produktów naftowych pochodzących od innych firm, nie korzystają z niniejszego zwolnienia.

Jednocześnie, wobec przyjęcia przez firmę „Galicja” obowiązku opłacania za swoich komisantów, zaś przez firmy „Karpaty”, „Standard Nobel w Polsce” i „Vacuum Oil Company” odpowiedzialności za uiszczenie przez swoich komisantów podatku przemysłowego od obrotów za rok 1938 należnego od ich prowizji, obliczanej na podstawie ksiąg handlowych wymienionych firm jako komitentów, Ministerstwo Skarbu, w przypadku nieuiszczenia przez firmę „Galicja” względnie komisantów firm „Karpaty”, „Standard-Nobel w Polsce” przedmiotowego podatku, poleca przedstawić wykazy tych zaległości Izbie Skarbowej Grodzkiej w Warszawie, która — po uprzednim porozumieniu się z Ministerstwem Skarbu — przedsięweźmie odpowiednie kroki w celu pobrania ich od wymienionych firm — komitentów.

Dyrektor Departamentu:
(—) Dr. J. Lubowicki

KALENDARZ PODATKOWY

W marcu 1938 r. płatne są następujące podatki:

Do 5 marca 1938 r. — podatek od energii elektrycznej pobrany przez sprzedawcę w czasie od 16 do 28 lutego 1938 r.

Do 7 marca 1938 r. — podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, wypłaconych przez służbodawcę w lutym 1938 r.

Do 20 marca 1938 r. — podatek od energii elektrycznej pobrany przez sprzedawcę w ciągu pierwszych 15 dni marca 1938 r.

Do 25 marca 1938 r. — zaliczka miesięczna w wysokości podatku od obrotu osiągniętego w miesiącu lutym 1938 r. przez a) przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorii świadectw, prowadzące prawidłowe księgi handlowe, b) przedsiębiorstwa przemysłowe I, II, III, IV i V kategorii świadectw, prowadzące prawidłowe księgi i c) spółki akcyjne, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółdzielnie, a nadto inne przedsiębiorstwa, które są obowiązane do publicznego ogłaszania sprawozdań o swych operacjach lub składania sprawozdań do zatwierdzenia.

Do 1 kwietnia 1938 r. — przedpłata na podatek dochodowy na rok podatkowy 1938 w połowie wysokości, jaka przypada od zeznanego dochodu, przez osoby fizyczne i spadki wakujące prowadzące księgi handlowe (prawidłowe lub uproszczone) lub księgi gospodarcze — o ile uzyskały odroczenie terminu do złożenia zeznania do d. 1 kwietnia 1938 r.

Ponadto płatne są zaległości odroczone lub rozłożone na raty z terminami płatności w marcu 1938 r. oraz podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności w marcu 1938 r.

PORADNIA

164. *K. D. Białystok.*

Według art. 5 ustawy o pod. przem. za obrót w przedsiębiorstwach przemysłowych uważa się sumę przychodu brutto za towary tak sprzedane za gotówkę jak wymienione lub sprzedane na kredyt oraz użyte do wykonania umów. **Odszkodowanie otrzymane od innego przedsiębiorcy za zniszczony półfabrykat,** oddany do wykończenia, nie jest obrotem podatkowym w rozumieniu ustawy.

165. *Br. Reiman.*

Zgodnie z art. 10 p. 4 ustawy o pod. doch. wysokość premii od ubezpieczeń (na wypadek śmierci lub na dożycie), które należy odliczyć od ogólnego dochodu, nie jest zależna od ilości polis ubezpieczeniowych. Może więc Pan w opisanych warunkach odliczyć od dochodu tylko 300 zł. rocznie.

166. *H. B. Równe.*

Każda **spółka awna** jest spółką handlową i kupcem rejestrowym, lecz nie każda spółka osobowa jest—jak to mylnie Pan sądzi — spółką jawną. Zgodnie bowiem z art. 75 KH spółką jawną jest tylko taka spółka, która prowadzi we wspólnym imieniu przedsiębiorstwo zarobkowe **w większym rozmiarze,** a nie jest inną spółką handlową. Jeżeli więc spółka prowadzi przedsiębiorstwo w mniejszym rozmiarze (a nie jest inną spółką handlową, np. sp. z o. o. lub sp. akc.) jest ona spółką cywilną. Nie jest ona wtedy kupcem rejestrowym, a przeto nie jest obowiązana prowadzić prawidłowych ksiąg handlowych.

167. *R. O.*

1. **Czy wydanie towaru za udzielonymi uprzednio klientowi bonami premiowymi jest obrotem podatkowym?**

W myśl art. 5 (1) 1) ustawy o pod. przem. za obrót podlegający opodatkowaniu uważa się w przedsiębiorstwach handlu towarowego sumę przychodu brutto za towary, sprzedane za gotówkę, wymienione lub sprzedane na kredyt. Przy wydaniu towaru za bonami nie ma przychodu brutto. W tym wypadku mamy, w gruncie rzeczy, do czynienia z bonifikatą w naturze, a udzielenie bonifikaty nie jest obrotem podatkowym.

Księgowanie wydania towaru za bonami omówiliśmy w OBP, 1938, str. 76.

2. Księgowy pracujący w kilku firmach jest pracownikiem, a nie dostawcą.

Jeśli księgowy prowadzi biuro buchalteryjno - rewizyjne, to z tytułu wykonywanych zleceń nie jest dostawcą, lecz przyjmującym zlecenie.

3. Przepisywanie dziennika jest niedopuszczalne. Opis stanu faktycznego jest niejasny.

4. Zgodnie z orzecznictwem NTA, **taśmy kasy kontrolnej National** łącznie z zestawieniem utargów dziennych, o ile chodzi o transakcje kasowe, stanowią dostateczne udokumentowanie zapisów księgowych.

168. *M. Wilno.*

1. Dla księgowania wpływu towarowego decydującym jest dzień **wydania** to-

waru przez sprzedawcę. Odpowiadamy ogólnikowo, ponieważ pytanie **nie** jest jasne.

2. Usterka bez znaczenia. Istotnie, dokumentami zasadniczymi są w Pańskim przypadku grzbiety biletów.

3. Oczywisty **błąd co do roku w fakturze dostawcy** nie może mieć żadnego wpływu na ocenę księgowości firmy, jeśli wpis został uskuteczniony prawidłowo.

4. **Dzierżawca nie jest uprawniony do spisywania na straty zużycia** dzierżawionego przedmiotu.

5. Niewielkie stosunkowo **manca lub superaty kasy,** uzasadnione błędem przy obliczaniu przyjmowanych lub wydawanych pieniędzy, winny być tolerowane w księgowości i przenoszone na rachunek strat i zysków.

169. *Em-Te.*

1. O prostowaniu ksiąg po zamknięciu ob. artykuły w OBP, 1937, str. 341, 413 i 509.

2. Kwoty pobierane z tytułu podatków za pośrednictwem giełd mięsnych mają charakter zaliczek.

3. Księgowanie prawidłowe.

4. **Prowadzący skup zawodowy bydła wysyła wagon żywca pod adresem Rzeźni Miejskiej w Warszawie (bocznica). Koszty przewozu uiszcza i towar odbiera Kasa Towarowa przy Giełdzie Mięsnej w W-wie. Towar zostaje sprzedany za pośrednictwem Kasy Towarowej na Giełdzie Mięsnej w dzień lub dwa po nadejściu towaru. Jak należy księgować wysłanie towaru pod adresem Rzeźni Miejskiej w Warszawie?**

Gdy prowadzący skup zawodowy wysyła w opisanych warunkach towar pod adresem Rzeźni, następuje tylko zmiana miejsca przechowania towaru. Wysyłający więc może nie uwidaczniać wysyłki w księgach zasadniczych. Wystarczy fakt ten uwidocznić w księgach pobocznych (por. wyrok NTA 29.5 1936 l. rej. 10721, 10722 i 10723/32 OBP, 1937, str. 102). Księgowanie sprzedaży odbywa się na zasadzie zawiadomienia o dokonanej transakcji.

5. Spis remanentu towarów w inwentarzu, jako dokonywany z natury, nie musi być grupowy.

6, **Zapis księgowy** winien streszczać transakcję. Powoływanie się na fakturę bez powtarzania jej treści jest dopuszczalne tylko w tym wypadku, gdy prowadzi się księgę faktur lub tp., w której transakcja jest szczegółowa opisana.

170. *B. Sztein.*

Naszym zdaniem, asygnaty kasowe na wypłacenie odsetek z tytułu dyskonta są wystarczającym dowodem. Jednakże zaznaczyć musimy, że stanowisko władz wymiarowych w sprawie potrącalności bezimiennie księgowanych wydatków z tytułu dyskonta jest wogóle negatywne.

171. *T. Z.*

O ile kategoria świadectwa przemysłowego jest zależna od ilości robotników, należy do robotników zaliczyć tylko pracowników (najemników) fizycznych zajętych **przy produkcji.** Ta definicja wynika z pojęcia „robotnika". Skoro goniec i dozorca nie są zajęci przy produkcji, nie powinni być liczeni przy ustalaniu kategorii świadectwa przemysłowego. Judykatury w tej kwestii nie ma. Mylnym jest zdanie PP., że, w braku judykatury, nie możemy interpretować przepisów. Zresztą praktyka władz jest zgodna z powyższym poglądem.

172. *L. G. II.*

Przedsiębiorstwo handlu towarowego zajmuje się wymianą mąki na zboże (rolnik przywozi zboże a wzamian otrzymuje mąkę). Ażeby mieć na składzie mąkę do wymiany, przedsiębiorstwo oddaje zboże (zakupione lub otrzymane od rolników przy wymianie) młynom do przemiału.

1. Oddanie zboża przez przedsiębiorstwo handlowe młynom do przemiału jest przerobieniem towaru, a nie obrotem podlegającym opodatkowaniu.

2. Oddanie zboża do przemiału należy księgować: Wn Rk Przerobu zboża, Ma Rk zboża; otrzymanie produktów przemiału — Wn Rk Mąki, Ma Rk Przerobu zboża; Wn Rk Otrąb, Ma Rk Przerobu zboża.

3. W myśl ust. 2 art. 7 ustawy o pod. przem. obroty przedsiębiorstw handlowych, uzyskane ze sprzedaży towarów po ich przerobieniu, podlegają podatkowi według stawki 1,9%. **Sprzedaż mąki z nabytego zboża,** przerobionego u młynarza, kwalifikować należy jako obrót osiągnięty ze sprzedaży towaru po jego przerobieniu.

173. *E. G. Poznań.*

Dochód z przedsiębiorstwa, prowadzącego prawidłowe księgi handlowe, oblicza się na podstawie zamknięcia rachunkowego za miarodajny okres operacyjny (§ 32 rozp. wyk.). Przy ustalaniu dochodu przedsiębiorstw prowadzących prawidłowe księgi handlowe należy kierować się wyłącznie zasadami buchalterii, **tj. brać w rachubę również takie zaksięgowane przychody, które mają dopiero wpłynąć** oraz takie koszty, które zostały już zarachowane, chociaż ich rzeczywiście jeszcze nie poniesiono, **o ile tylko odnoszą się do danego roku operacyjnego (§ 13 rozp. wyk.).**

Zasady prawidłowej rachunkowości wymagają uznania rku procentów i obciążenia rku dłużnika z chwilą, gdy procenty są płatne. **Na dochód składają się więc również odsetki należne, lecz jeszcze nie wpłacone.** Jeżeli, ze względu na sytuację dłużnika, nie można tych należnych odsetek odpisać jako nieściągalnych na straty, nie ma podstawy do wyłączenia ich z opodatkowania.

174. *Abonament, Łódź.*

1. Jeżeli **przy założeniu ksiąg do inwentarza wkradła się omyłka** należy w zasadzie ją sprostować, korygując odpowiednio inwentarz, bilans otwarcia itd. Skoro jednak w grę wchodzi firma jednoosobowa (a więc o kapitale zmiennym) i różnica w sumie 60 gr., może Pan **błąd sprostować tylko przez Rk kapitału.** Nie jest to wprawdzie zgodne z klasycznymi zasadami buchalterii, ale ze względu na wysokość sumy (60 gr.!) uchybienie nie może mieć wpływu na ocenę prawidłowości ksiąg. Prof. Góra zaleca ten właśnie sposób prostowania ksiąg, po zamknięciu rachunków, jeśli w grę wchodzą omyłki „cyfrowo niezbyt wielkie" (Podręcznik, t. II str. 131).

2. **Świadectwo przemysłowe zostało nabyte w grudniu 1937 r., księgi zaś są prowadzone od 1.I.1938. Jak księgować koszt świadectwa?** — Należy koszt świadectwa umieścić w inwentarzu jako aktyw, następnie w bilansie otwarcia — po stronie biernej np. pod nazwą „koszt handlowy" i obciążyć odnośną sumą R-k kosztów handlowych.

3. Niepobieranie przez księgowego zapłaty za prowadzenie ksiąg w zasadzie nie może mieć wpływu na ocenę ich prawidłowości. Jeśli jednak władza na podstawie domniemań ustali ukrycie poniesionego przez przedsiębiorstwo kosztu, zakwalifikuje księgi jako nieprawidłowe (nierzetelne).

175. *L. Lublin.*

Asygnaty kasowe winny posiadać numerację przed wypełnieniem. Jest to wymóg zwyczajowy.

176. *Księgowy B. L.*

1. Wymienieni pracownicy mogą domagać się wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych.

2. **Wierzytelność została księgowo spisana w jednym z ubiegłych lat na**

straty wskutek jej nieściągalności. Obecnie stało się pewne, że dług będzie spłacony, lecz dopiero poczynając od 1940 r. w ratach półrocznych. Jak ta suma będzie opodatkowana?

Należy całą wierzytelność traktować jako dochód tego roku, w którym została restytuowana jako realna, bez względu na termin jej płatności, podobnie jak — przy prowadzeniu prawidłowych ksiąg— każda uzyskana w sposób eksploatacyjny wierzytelność powiększa dochód danego roku, bez względu na to, kiedy nastąpi jej realizacja.

3. Pytanie zbyt ogólnikowe.

4. **Należności nieściągalne** należy spisać na straty. Por. artykuł w OBP, 1937 Nr. 2, str. 21—23. Przy należytym udowodnieniu nieściągalności władza skarbowa nie może dopisać do dochodu spisanych sum. W powołanym artykule omówiliśmy szczegółowo zagadnienie i przytoczyliśmy in extenso okólniki.

5. W okólniku z d. 18.XI. 1936 r. LDV 24674/2/36 (Ob. OBP. 1937 nr 2, str. 15). Ministerstwo Skarbu poleciło, aby **władze skarbowe nie kwestionowały odpisów na amortyzację dokonywanych do dnia 31 grudnia 1940 r.** z motywu, że w latach ubiegłych odpisania były bądź niewspółmierne, bądź też nawet wcale nie były dokonywane. W Pańskim przypadku dotychczas spisywano na zużycie maszyn 5%, zamiast 10% rocznie. Do dnia 31.XII.1940 r. może więc Pan amortyzować maszyny w wysokości 10% rocznie, choćby nawet 10-letni okres prawidłowej amortyzacji upłynął wcześniej. Natomiast po 1940 r. odpisy będą mogły być dokonywane jedynie w granicach 10 lat od daty nabycia maszyn.— W myśl § 14 p. 7 rozp. wyk. do ustawy o pod. przem. władza skarbowa może żądać tabeli amortyzacyjnej od płatników, obowiązanych do prowadzenia prawidłowych ksiąg handlowych.

6. **Jeżeli strony nie były związane umową na czas nieokreślony,** pracodawca może **wielokrotnie zawierać z pracownikiem umysłowym umowy na czas określony,** np. na miesiąc, przyczym niezawarcie po upływie którejkolwiek z nich nowej umowy nie rodzi obowiązku trzymiesięcznego odszkodowania (por. § 28 Rozp. o umowie o pracę pr. um.)

7. **Odnajmowanie pokojów sublokatorom nie ma wpływu na wysokość podatku od lokali.**

177. *„Trójka"*

Właściciele przedsiębiorstw są obowiązani dostarczać władzom skarbowym na ich żądanie **informacji** m. in. o obrotach z innymi osobami (art. 60 ord. pod.) bez względu na wysokość tych obrotów.

178. *G. 5.*

Dokonywanie odpisów na amortyzację jest obowiązkowe (por. co do spółek akcyjnych art. 423 § 2 KH: „Corocznie należy czynić odpisy na umorzenie...") „Świadome zaniechanie tych odpisów pociągnąć może odpowiedzialność karną z art. 280 KK. („kto.. prowadzi (księgowość) wadliwie").

179. *K. G. 25a.*

1. Księgowanie jest prawidłowe.

2. Cena sprzedanych w 1937 r. drzewostanów stanowi przychód podlegający opodatkowaniu w 1937 r. — mimo że dopiero w 1938 r. nastąpi wycięcie drzewostanu i wydanie nabywcy.

Skorowidz rzeczowy

Amortyzacja — jako obowiązek — P*) 159 **).

Księgowość — asygnaty kasowe jako dowód poniesienia kosztów dyskonta — P 157; — błąd co do roku w fakturze dostawcy — P 157; — brak zapisu we właściwej księdze — O *) 148; — grupowe zestawienie remanentu towarowego w inwentarzu nie jest konieczne — P 157; — księgowanie kosztu nabycia świadectwa przemysłowego przed założeniem ksiąg — P 158; — księgowania manka i superaty kasy — P 157; — księgowanie należnych odsetek — P 158; — księgowanie w przedsiębiorstwie handlowym oddania zboża do przemiału — P 158; — księgowanie wysłania bydła na sprzedaż na Giełdzie Mięsnej w Warszawie — P 157; — numerowanie asygnat — P 158; — prostowanie drobnych omyłek przez rk kapitału — P 158; — taśma kasy kontrolnej jako dokument — P 156; — treść zapisu — P 157.

Podatek dochodowy — amortyzacja do 31.12.1940—145, — P 159; — dochód z udziału w spółce z o. o. — O 150; — dzierżawca nie jest uprawniony do spisywania na straty zużycia dzierżawionego przedmiotu — P 157; — opodatkowanie restytuowanej należności — P 158—159; — spisywanie na straty należności nieściągalnych — P 159; — opodatkowanie różnic kursowych u osób fizycznych — Ok *) 152.

Podatek lokalowy — a podnajem — P 159.

Podatek przemysłowy — czy wydanie towaru klientowi za bonami premiowymi uprzednio udzielonymi jest obrotem? — P 156; — oddanie przez przedsiębiorstwo handlowe zboża do przemiału nie jest obrotem — P 158; — odszkodowanie od innego przedsiębiorcy za zniszczony półfabrykat nie jest obrotem — P 156; — pojęcie „robotnika" przy ustaleniu kategorii świadectwa — P 157; — stawka podatkowa od sprzedaży przez przedsiębiorstwo handlowe mąki uzyskanej z zakupionego zboża — P 158; — zwolnienie od obowiązku prowadzenia ksiąg handlowych komisantów — Ok 154.

Umowa o pracę — przepisy o czasie pracy w zastosowaniu do pracowników ubezpieczalni społecznych — O 150; — zawieranie kilku z rzędu umów na czas określony — P 159.

Postępowanie podatkowe — oprocentowanie nadpłat podatkowych — Ok 153; — udzielenie informacyj — P 159.

Spółka jawna — pojęcie — P 156.

---

*) O—oznacza: dział „Orzecznictwo", Ok—dział „Okólniki", P—dział „Poradnia".
**) Liczby oznaczają stronice.

Wydawca: Księgarnia Prawnicza, Warszawa, Senatorska 8
Redakcja: Warszawa, Zielna 12 m. 7, tel. 245-31
Administracja: Warszawa, Senatorska 8, tel. 516-50
Konto P. K. O. 22.308 — Przekaz rozrachunkowy Nr. 176 — Rękopisów nie zwraca się

Prenumerata wraz z przesyłką zł. 1.50 miesięcz., 4.50 kwart., 9.— półrocz., 18 rocznie
Ceny ogłoszeń: 1 str. zł. 200—$^1/_2$ str. zł. 100—$^1/_4$ str. zł. 50—$^1/_8$ str. zł. 25

Redaktor odpowiedzialny: **Józef Filip Hoppenfeld** Druk. Wydawnicza, Warszawa, Kacza 15